

**A BONI BEZERÉDJ AMÁLIA ÁLTALÁNOS ISKOLAI TAGINTÉZMÉNYE
HELYI TANTERV NÉMET NÉPISMERETBŐL**

NAT MŰVELTSÉGTERÜLET:

Nemzetiségi nyelv és irodalom

KERETTANTERV :

3. melléklet [10. melléklet az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelethez]
10.5.1

A kerettanterv adaptációja

ÉVFO- LYAM:	A TANTÁRGY NEVE:	INTEG- RÁCIÓ:	ÉRTÉKELÉSE:	A TANTÁRGY		SZEREPE A KOMPETENCIA ALAPÚ NEVELÉSBEN- OKTATÁSBAN:
				ÉVES ÓRASZÁMA :	HETI ÓRA SZÁMA:	
1.	Népismeret		Félévkor és év végén szöveges értékelés	36	1	-
2.	Népismeret		Félévkor szöveges értékelés, év végén osztályzat	36	1	-
3.	Népismeret		Félévkor és év végén osztályzat	36	1	-
4.	Népismeret		Félévkor és év végén osztályzat	36	1	-

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELE:

A továbbhaladás feltétele a helyi tantervben megfogalmazva.

DEUTSCHE VOLKSKUNDE

Für die deutsche Nationalität in Ungarn sind die Sprache und Kultur grundlegende Voraussetzungen für den Erhalt und die Stärkung der Identität. Da seit Jahrzehnten ein fortgeschrittener Assimilationsprozess zu verzeichnen ist, kommt den Erziehungs- und Bildungseinrichtungen bei der Sprach- und Identitätsvermittlung eine Schlüsselposition zu. Bildung geht über die individuelle Verfügbarkeit über praktisches und verwertbares Wissen und Können und die Beherrschung elementarer Kulturtechniken hinaus. Bildung ist auch die Befähigung zu wertgeleitetem Handeln, das sich im individuellen Bereich unter anderem durch Selbstbestimmung, durch Urteils- und Kritikfähigkeit, durch Aufgeschlossenheit für Wissenschaft und Kunst und durch die Bereitschaft zur Erbringung von Leistung im Rahmen der jeweiligen individuellen Disposition kennzeichnet. Dieses Bedingungsgefüge eröffnet den Weg für ein Leben in Selbstverantwortung.

Im Sinne der Konzeption des lebenslangen Lernens sind der Erhalt und der Ausbau eines durchgehenden und erreichbaren Bildungsangebots die wichtigste Zielsetzung der in Ungarn lebenden Nationalitäten. Mit dem Angebot der Bildung in den Nationalitätensprachen korrespondiert aber auch die Verpflichtung für die Angehörigen der deutschen Nationalität, es in allen Lebensphasen zu nutzen und aktiv zu gestalten.

Sprachkenntnis auf hohem Niveau, die Pflege örtlicher Dialekte und Traditionen, die Kenntnis und die Auseinandersetzung mit ungarndeutscher Geschichte und Gegenwart sind zusammen mit der Kenntnis der modernen kulturellen Landschaften des deutschen Sprachraums unverzichtbare Elemente ungarndeutscher Identität.

In unserer modernen Welt ist das Lernen durch menschliche Kontakte genauso wichtig, wie das Erschließen von Wissen und Informationen, sowie die Entwicklung von Handlungsstrategien.

Für die Nationalitäten in Ungarn ist von ausschlaggebender Bedeutung, dass sie im Besitz zweier Muttersprachen sind. Wir müssen jedoch in Betracht ziehen, dass infolge der bereits erwähnten Assimilation die Bildungseinrichtungen nicht auf die von zu Hause mitgebrachten Sprachkenntnisse der Schüler bauen können. Um den Unterricht erfolgreich gestalten zu können, muss sich diese veränderte Situation in den Kompetenzen und Inhalten widerspiegeln.

Aus der Eigenart des Unterrichtsfaches, dass es auch die Aufgabe der Familie „Vermittlung von ungarndeutschen Werten und Traditionen, sowie Respekt vor deren“ immer mehr übernehmen soll, lassen sich auch die Ziele und Aufgaben ableiten.

Die Schüler der ungarndeutschen Schulen sollen zuerst auf Erlebnisbasis mit den wichtigsten Traditionen, mit der Lebensweise und mit der Kultur der Ungarndeutschen konfrontiert werden. Aus diesen Erlebnissen heraus sollen sie stufenweise durch handlungs- und projektorientierten Unterricht Kenntnisse zur Geschichte, Volkskunde, Sprache, Literatur und Medien aneignen.

Die Schüler sollen damit im Klaren sein, dass der Traditionspflege außerhalb der Familie auch verschiedene Institutionen und Organisationen dienen.

Das Fach „Deutsche Volkskunde“ ermöglicht den Schülern eine weitgehende Toleranz und Öffnung dem Anderssein gegenüber, die sie zur Akzeptanz der anderen Nationalitäten und Völker motiviert bzw. befähigt.

Die obligatorische eine Wochenstunde von der ersten bis zur zwölften Klasse ermöglicht eine intensive und tiefgehende Beschäftigung mit den Lerninhalten des Unterrichtsfaches. Obwohl eine Integration in andere Unterrichtsfächer nicht mehr vorgesehen ist, darf auf fächerübergreifende Annäherung in der Praxis nicht verzichtet werden. Ganz im Gegenteil: die Lerninhalte bergen diese Möglichkeiten in sich.

Die Aufgabe des Faches „Deutsche Volkskunde“ – nämlich Identitäts- und Wertevermittlung – wirkt sich auch auf die didaktisch-methodische Herangehensweise aus. Der Unterricht in offenen methodischen Formen sichert einen Kenntniserwerb, der über Erleben, Handeln, Begreifen zu Erfahrungen führt.

Diese kreativen und handlungsorientierten Erarbeitungsformen (Freiarbeit, Stationenspiel, museumspädagogische Beschäftigungen, Schulprojekte) sichern den Schülern jene Erfahrung, zu der sie in ihrem eigenen Umfeld nicht mehr gelangen können. Schrittweise werden sie dadurch in Kompetenzen eingeführt, die sie zur selbstständigen Projektarbeit befähigen.

Jahrgang 1

Diese ersten zwei Jahrgänge stellen den Übergang vom Kindergarten in den Schulalltag dar, d.h., dass zeitaufwendige handlungs- und unterrichtsorganisatorische Formen im Vordergrund stehen. Das individuelle Interesse bekommt Vorrang und es wird angestrebt, dass die Unterschiede der einzelnen Schüler schrittweise aufgehoben werden.

Im Bereich der Deutschen Volkskunde sind handlungsorientierter Kenntniserwerb und spielerische Herangehensweise zu betonen.

Klasse 1

Lernbereich/ Thema	Lerninhalte	Methoden	Fächerübergreifende Aspekte (schulinterne Aspekte)
<i>Persönliche Lebensgestaltung</i>			
soziale Kontakte 7 Stunden	Familienmitglieder zwischenmenschliche Beziehungen Tätigkeiten im Alltagsleben der Vorfahren	Mundart- Hochdeutsch- Ausdrücke, Darstellung der Familienmitglieder in spielerischer Form; Malaufgabe Basteln Kneten	

Wirtschaft, Technik, Umwelt

Orientierung im eigenen Umfeld 1 Stunde	Das Zuhause und die nähere Umgebung	Mundart- Hochdeutsch- Ausdrücke, Zeichnen; Basteln - Origami	
Haustiere 2 Stunden 2 Stunden	Tiere auf dem Bauernhof Projekt: Nutztiere auf dem Bauernhof (Fütterung, Pflege, Nutzen)	Mundart- Hochdeutsch- Ausdrücke, Wortschatzarbeit; Domino Würfelspiel Basteln aus Maisstängeln	

<i>Gesellschaftliches Leben</i>			
Unterschiede in der Lebensweise 3 Stunden	: Teile des Wohnhauses	Besuch im Heimatmuseum;	
Feste und Feiertage 10 Stunden	Weihnachten Ostern	Christbaum nach alter Tradition schmücken: Platzkukrutz, Nüsse im Mehl tauchen, Äpfel. Dreikönigstag: Christbaum leeren, C+M+B) Verzichtkalender den Osterhasen rufen Eierspiele	

<i>Kulturelles Leben und Medien</i>			
Musik und Tanz als Teil kultureller Überlieferung 6 Stunden	Auszählreime Sprüche Mädchen- und Jungenspiele im Freien	Offenes Tanzen Singen Spielen	
Volksdichtung	Sprüche		

5 Stunden	Redewendungen Sprichwörter Verse		
-----------	--	--	--

Kompetenzen:

- Elementare Kenntnisse in den behandelten Themen
- Unterschiede zwischen dem "Früheren" und „Heutigen“ erkennen. Gebrauch der Zeitbegriffe.
- Die Schönheit und die Wichtigkeit der Kultur und der Traditionspflege erkennen.
- Verantwortung im Alltag erkennen: Familie, Schule, Freunde.
- Kenntnis von Begriffen auf den Raum und auf die Zeit bezogen.
- Verse, Sprüche auswendig vorsagen können.

Klasse 2

Lernbereich/ Thema	Lerninhalte	Methoden	Fächerübergreifende Aspekte (schulintern)
<i>Persönliche Lebensgestaltung</i>			
soziale Kontakte 6 Stunden	Verwandtschaftsbeziehungen Beschreibung der Familienmitglieder Gegenstände im Alltagsleben der Vorfahren	Hochdeutsch-Ausdrücke, Wortschatzarbeit; Beschreibung von Personen und Gegenständen anhand von alten Fotos; Darstellung der Familienmitglieder in spielerischer Form; Malaufgabe Basteln Kneten	
<i>Wirtschaft, Technik, Umwelt</i>			
Orientierung im	Das Zuhause und die nähere Umgebung	Mundart- Hochdeutsch-	

eigenen Umfeld 3 Stunde	Tiere und Pflanzen	Ausdrücke, Wortschatzarbeit; Minibuch gestalten; Zeichnen; Basteln - Origami	
Verkehr 3 Stunden	Verkehrsmöglichkeiten früher und heute Fuhrwerk	Mundart – Hochdeutsch – Wortschatzarbeit; Richtig – falsch Sätze Lückentext Zeichnung, Modell	

<i>Gesellschaftliches Leben</i>			
Unterschiede in der Lebensweise 4 Stunden 3 Stunden	Haustiere Gebrauchsgegenstände Projekt: Das Bauernhaus	Mundart – Hochdeutsch- Ausdrücke, Wortschatzarbeit; Kuckucksei finden; Quatschsätze formulieren; Malaufgabe; Basteln	
Feste und Feiertage 7 Stunden	Erntedank Weihnachten Ostern	Weihnachtsspeisen Tag der unschuldigen Kinder Neujahrsspruch Eierfärber mit Krepppapier Basteln von Osterhasen aus Lieschen und Weidekätzchen Eierspiele	

<i>Kulturelles Leben und Medien</i>			
Musik und Tanz als	Kreisspiele mit Liedern	Offenes Tanzen	

Teil kultureller Überlieferung 10 Stunden		Singen Spielen	
--	--	-------------------	--

Kompetenzen:

- Elementare Kenntnisse in den behandelten Themen.
- Unterschiede zwischen dem "Früheren" und „Heutigen“ erkennen. Gebrauch der Zeitbegriffe.
- Die Schönheit und die Wichtigkeit der Kultur und der Traditionspflege erkennen.
- Verantwortung im Alltag erkennen: Familie, Schule, Freunde.
- Kenntnis von Begriffen auf den Raum bezogen.
- Kenntnis einiger oft gebrauchter Mundartwörter.
- Zustimmung, Zweifel, Abweisung in dialogischen Kommunikationssituationen mit einfachen sprachlichen Mitteln.
- Kenntnis von einigen Volkstanzüberlieferungen und Liedern, Verse auswendig vorsagen.
- Rollenspiele spielen.
- Mündlicher Bericht über eigene Erfahrungen (dem Sprachniveau entsprechend).

Jahrgang 3–4

Der dritte und vierte Jahrgang steht im engen Zusammenhang mit den ersten zwei Jahrgängen; nur dass hier jene Lern- und Lehrprozesse, die mit schulischer Leistung zusammenhängen, verstärkt erscheinen.

Besonderer Wert wird auf die persönliche Motivation gelegt, dazu dienen die offenen Unterrichtsformen. Das auf Erfahrung basierende Lernen steht im Mittelpunkt.

Klasse 3

Lernbereich/ Thema	Lerninhalte	Methoden	Fächerübergreifende Aspekte (schulintern)
<i>Persönliche Lebensgestaltung</i>			
soziale Kontakte 5 Stunden	Schule, Unterricht Berufe in der Familie Tages- bzw. Wochenplan der Familie	Bildbeschreibung Ratespiel	
Mode	Werktags- und Festtagstracht der	Mundart- Hochdeutsch-	

3 Stunden	Kleinkinder	Ausdrücke, Wortschatzarbeit; Bildbeschreibung; Zeichnen; Sammelarbeit; Ausstellung im Klassenzimmer	
<i>Wirtschaft, Technik und Umwelt</i>			
Orientierung im eigenen Umfeld 2 Stunden	Alte Straßennamen im Ort Bedeutende Einrichtungen im Ort: Kirche	Klassenausflug/ Zeichnen Präsentationen	
<i>Gesellschaftliches Leben</i>			
Unterschiede in der Lebensweise 3 Stunden	Heilmethoden Aberglaube	Dramatisieren Plakate anfertigen Arztempfehlungen schreiben, zeichnen	
<i>Gesellschaftliches Leben</i>			
Feste und Feiertage 10 Stunden	Weihnachten: Nikolaus Barbaratag Christkind und Gebete Ostern: Mondkalender Eierfärben mit Zwiebelschale Osterspiele	Verkleiden, Basteln mit Stoffen, Beobachtungen festhalten, anhand von alten Fotos sprechen, Basteln, ,	
Essen und Trinken früher 3 Stunden	Alte Küchengeräte Lebensweisheiten auf Wandschützern	Mundart- Hochdeutsch- Ausdrücke, Wortschatzarbeit; Lückentext; Geheimschrift;	

		Plakate mit Wandschützer- Texten	
--	--	-------------------------------------	--

<i>Kulturelles Leben und Medien</i>			
Musik und Tanz als Teil kultureller Überlieferung 4 Stunden	Volkstanzüberlieferungen und Volkslieder Geschicklichkeitsspiele	Offenes Tanzen Gesangsrunde Spielen	
Volksdichtung/ Literatur 3 Stunden	Sagen Werke ungarndeutscher Schriftsteller und Dichter	Textbearbeitung; Chronologie erstellen; Reimwörter suchen; Dramatisieren	
Altersspezifische Medien 3 Stunden	NZ Junior (Beilage der Neuen Zeitung)	Rätsel Spiele	

Kompetenzen:

- Elementare Kenntnisse in den behandelten Themen, Fragen stellen können.
- Unterschiede zwischen dem "Früheren" und „Heutigen“ erkennen. Gebrauch der Zeitbegriffe.
- Die Schönheit und die Wichtigkeit der Kultur und der Traditionspflege erkennen.
- Verantwortung im Alltag erkennen: Familie, Schule, Freunde.
- Kenntnis von Begriffen auf den Raum bezogen.
- Kenntnis einiger oft gebrauchter Mundartwörter.
- Gespräche in der Familie über das Leben der Familienangehörigen führen.
- Kenntnis von einigen Volkstanzüberlieferungen und Liedern.
- Rollenspiele gestalten und spielen.
- Kleinere Projekte im Klassenverband durchführen.
- Hervorheben wichtiger Informationen eines Textes.
- Singen von Volksliedern, Gedichte auswendig erlernen.

Klasse 4

Lernbereich/ Thema	Lerninhalte	Methoden	Fächerübergreifende Aspekte (schulintern)
<i>Persönliche Lebensgestaltung</i>			
soziale Kontakte 6 Stunden	Zusammenleben der Generationen Pflichten der Kinder früher und heute Arbeitsteilung in der Familie	Mundart- Hochdeutsch- Wortschatzarbeit; Bildbeschreibung: Fotos über das Familienleben; Tabelle erstellen: früher – heute; Quatschsätze	
Mode 4 Stunden	Tracht der Schulkinder	Mundart- Hochdeutsch- Wortschatzarbeit; Bildbeschreibung Tabelle erstellen: früher – heute; Anziehpuppen	
<i>Wirtschaft, Technik und Umwelt</i>			
Orientierung im eigenen Umfeld 2 Stunden	Alte Straßennamen im Ort Bedeutende Einrichtungen im Ort: Kirche	Klassenausflug/ Waldschule Zeichnen Präsentationen	
<i>Gesellschaftliches Leben</i>			
Unterschiede in der Lebensweise 2 Stunden	Heilmethoden Aberglaube	Dramatisieren Plakate anfertigen Arztbefehle schreiben, zeichnen	
Essen und trinken 2 Stunden	Alte Kochrezepte, traditionelle Speisen	Kochrezepte sammeln; kochen- backen	

Feste und Feiertage 9 Stunden	Advent, Weihnachten: Luziatag Ostern: Kalvarienberg Fronleichnam	abergläubische Vorstellungen visuell darstellen Weihnachtsgebäck backen Verbote- Buch zeichnen, basteln Stationen des Kreuzweges zeichnen Blument Teppich entwerfen, auslegen	
----------------------------------	---	--	--

<i>Kulturelles Leben und Medien</i>			
Musik und Tanz als Teil kultureller Überlieferung 3 Stunden	Volkstanzüberlieferungen und Volkslieder	Offenes Tanzen Gesangsrunde	
Volksdichtung/ Literatur 3 Stunden	Werke ungarndeutscher Autoren	Gedichte auswendig lernen; Reimwörter suchen; Lückentext; Dramatisieren; Autorenlesung	
Altersspezifische Medien 2 Stunden	Kinderecke von Unser Bildschirm	Hörverstehen Interviews	

<i>Politik und Gesellschaft</i>			
Minderheit 3 Stunden	Die Geschichte der Ortschaft Minderheiten im Ort Projekt: Das ungarndeutsche Dorf	Projektarbeit	

Kompetenzen:

- Elementare Kenntnisse in den behandelten Themen, Fragen stellen können.
- Unterschiede zwischen dem "Früheren" und „Heutigen“ erkennen. Gebrauch der Zeitbegriffe.
- Die Schönheit und die Wichtigkeit der Kultur und der Traditionspflege erkennen.
- Verantwortung im Alltag erkennen: Familie, Schule, Freunde.
- Kenntnis von Begriffen auf den Raum bezogen.
- Kenntnis einiger oft gebrauchter Mundartwörter.
- Gespräche in der Familie über das Leben der Familienangehörigen führen.
- Kenntnis von einigen Volkstanzüberlieferungen und Liedern.
- Rollenspiele gestalten und spielen.
- Kleinere Projekte im Klassenverband durchführen.
- Hervorheben wichtiger Informationen eines Textes.
- Singen von Volksliedern, Gedichte auswendig erlernen.

NÉMET NÉPISMERET

A magyarországi német nemzetiség számára a nyelv és a kultúra az identitás fenntartásának és megerősödésének alapvető feltétele. A már évtizedek óta érzékelhető előrehaladott asszimilációs folyamat következtében megnőtt a nevelési és oktatási intézmények szerepe a nyelv, a kultúra és az identitás továbbadásában. A nevelés és oktatás feladatai éppen ezért nem korlátozódhatnak csak az ismeretek átadására és a készségek fejlesztésére. Gyakorlati és sokrétűen felhasználható tudásra és képességekre kell törekedni, amelyek egyben feltételei az értékeken alapuló cselekvésnek. Az önmeghatározás, ítélőképesség, a tudomány és művészet iránti nyitottság és a mindenkori személyes adottságok és lehetőségek határain belüli teljesítmény elérése a cél. Ez a feltételrendszer nyit utat a felelősségteljes élet felé.

Az élethosszig tartó tanulás jegyében a magyarországi nemzetiségek legfontosabb oktatáspolitikai célja egy olyan nevelési és oktatási kínálat fenntartása és fejlesztése, amely mindenki számára elérhető és átjárható. A nemzetiség nyelvén felkínált nevelés és oktatás épít arra, hogy a nemzetiséghez tartozók ezzel a lehetőséggel minden életszakaszban élhessenek.

A nyelv magas szintű birtoklása, a helyi nyelvjárások és szokások ápolása, a történelem és a jelen ismerete – mindezek az identitás nélkülözhetetlen részét képezik. Modern világunkban az emberi kapcsolatokon keresztül történő tanulás éppoly fontos, mint a tudás és az információ megszerzése, valamint cselekvési stratégiák kifejlesztése. A hazai nemzetiségek számára ez meghatározó jelentőséggel bír, hiszen két anyanyelv birtokában vannak. Figyelembe kell venni ugyanakkor, hogy a már említett asszimiláció következtében az oktatási intézmények nem építhetnek a tanulók otthonról hozott nyelvi ismereteire. Az oktatás eredményességének érdekében ennek a megváltozott helyzetnek tükröződnie kell a fejlesztendő kompetenciákban és a közműveltségi tartalmakban is.

A tantárgy sajátosságából, hogy a család érték- és hagyománykövetítő szerepét és azok tiszteletét egyre inkább át kell vállalnia, adódnak a célok és feladatok is.

A német nemzetiségi iskolák tanulói először élményszerű helyzetekben találkoznak a legfontosabb hagyományokkal, az életmóddal és a nemzetiség kultúrájával. Ezekre az élményekre építve cselekvés- és projektorientált oktatási formákban a fokozatosság elve alapján szereznek ismereteket a nemzetiség történeleméről, néprajzáról, nyelvről, irodalmáról és a médiáról.

A tanulók legyenek tájékozottak abban, hogy a hagyományörzés családon kívüli szinterei különböző intézmények és szervezetek.

A német népismeret tantárgy tanulása a tanulók számára lehetővé teszi, hogy toleránsak és nyitottak legyenek a mássággal szemben, amely alkalmassá teszi őket más nemzetiségek és népek elfogadására.

A heti kötelező egy tanítási óra a tizenkét évfolyamon keresztül intenzív és alapos ismeretszerzést és képességfejlesztést tesz lehetővé. Az ismeretanyag más tantárgyakba való integrálása már nem lehetséges, de az azokhoz való kapcsolódást szem előtt kell tartani. A tartalmak magukban rejtik ennek lehetőségét.

A német népismeret tantárgy feladata – identitás- és érték közvetítés – hatással van a módszerek megválasztására. A nyitott oktatási formákban történő tanítás olyan ismeretszerzést biztosít, amely az élménytől a cselekvésen és megértésen át a tapasztalathoz vezet.

E kreatív és cselekvésközpontú feldolgozási formák (Freiarbeit, állomásokon való tanulás¹, műhelytanítás, múzeumpedagógiai foglalkozások, iskolai projektek) a tanulókat olyan tapasztalatokhoz segítik, amelyekre saját környezetükben már nem tehetnek szert.

A tantárgy a kulcskompetenciák fejlesztése során eléri, hogy a tanulók alkalmassá váljanak önálló projektek lebonyolítására.

1. évfolyam

Az első két évfolyam az óvodából az iskolába való átmenetet képezi, ebből adódóan az időigényes cselekvésen alapuló tanulás, valamint az óraszervezési formák állnak a középpontban. Az egyéni érdeklődés döntő fontosságú, és egyre inkább arra kell törekedni, hogy a tanulók között levő különbségek lépésről lépésre kiegyenlítődjenek.

A német népismeret tárgykörében elsődleges a cselekvésen alapuló ismeretszerzés és a játékoság.

Tematikai egység	Személyes életvitel, szociális kapcsolatok – A család	Órakeret 5 óra
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A család és a családon belüli kapcsolatok megismertetése, az emberi kapcsolatok jelentőségének felismertetése a mindennapi életben.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A tanuló saját személye a családban, a családtagok elnevezése, az alapvető családi és rokoni kapcsolatok ismerete. Emberi kapcsolatok a különböző szituációkban.</p> <p>Nyelvjárási és irodalmi német kifejezések megkülönböztetése a tárgyalt témában. Személyek és tárgyak leírása fotók alapján, a témához kapcsolódó kérdések megválaszolása. A családtagok ábrázolása játékos formában.</p>		<p><i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> tárgyak, tevékenységek rajzos ábrázolása.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> a mindennapi élet tevékenységeihez kapcsolódó ismeretek.</p> <p><i>Ének-zene:</i> rövid dalok, mondókák a családról.</p>
Kulcsfogalmak	Család, anya, apa, nagyszülő, testvér, régen, ma.	

¹ Egy nyitott oktatási módszer, amely a tanulók önellenőrzésén alapul. (Stationenlernen).

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Az otthon és környezete		Órakeret 4 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az otthon és közvetlen környezete, az ahhoz kapcsolódó növények és állatok megismertetése.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Az otthon és közvetlen környezetének leírása, a környezethez kapcsolódó növények és állatok megnevezése. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Rajzok és modellek készítése és prezentálása, cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.		<p><i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> növények és állatok élettere.</p> <p><i>Ének-zene:</i> gyerekdalok, mondókák állatokról, növényekről, évszakokról.</p>	
Kulcsfogalmak	Ház, szoba, konyha, udvar, tyúk, ló, kacsa, sertés, konyhakert, hagyma, burgonya.		

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Közlekedés		Órakeret 4 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A régi és a mai közlekedési eszközök megismertetése.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Régi közlekedési eszközök megnevezése, funkciójuk összehasonlítása a maival. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés. Szóbeli beszámoló a tapasztalatokról.		<p><i>Környezetismeret:</i> közlekedés, tájékozódás.</p> <p><i>Ének-zene:</i> dalok, gyermekjátékok a közlekedési eszközökről.</p>	
Kulcsfogalmak	Gyalog, gyalogos, kocsi, ló, kerékpár, tömegközlekedés.		

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Háziállatok		Órakeret 2 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A ház körüli haszonállatok megismertetése, a szerepük felismertetése a család ellátásában.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
A parasztudvar állatainak megnevezése, gondozásuk, felhasználási lehetőségeik megismerése. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Rajzok és modellek készítése (pl. kukoricaszárból) és prezentálása. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés. Szóbeli beszámoló a tapasztalatokról.		<i>Környezetismeret:</i> háziállatok.	
Kulcsfogalmak	Etetés, itatás, tyúk, ló, liba, sertés, nyúl, vödör, széna.		

Tematikai egység	Társadalmi élet – Életmód		Órakeret 3 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A település életének, mindennapjainak megismertetése. Együttműködés, a környezet iránt érzett felelősség fejlesztése, erősítése.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Élet a településen régen. Berendezési és használati tárgyak megismerése tájházlátogatás során-rajzolás. Szellemi és tárgyi értékek irányított gyűjtése.. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés. Szóbeli beszámoló a tapasztalatokról.		<i>Vizuális kultúra:</i> berendezési tárgyak, motívumok rajzolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a tájház	
Kulcsfogalmak	Ház, tájház, udvar, pince, ól, istálló, asztal, szék, szekrény, láda.		

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Ünnepek és ünnepnapok		Órakeret 8 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A karácsonyi és húsvéti ünnepkör köré csoportosuló események megismertetése.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Karácsonyi ünnepkör köré csoportosuló események megismerése: ajándékozási szokások. Húsvéti ünnepkör köré csoportosuló események megismerése: tojásfestés, nyuszihívogató. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés: kisebb projektek kivitelezése, díszek készítése.		<i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> autentikus karácsonyfadíszek, tojásfestés.	

		<i>Ének-zene:</i> gyermekdalok az adott ünnepekről.
Kulcsfogalmak	Karácsony, , keresztstülő, húsvét, hagymahéj, tojásgurítás.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Zene és tánc		Órakeret 5 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A zenei és mozgáskultúra fejlesztése.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Rigmusok, gyermekdalok, táncmotívumok megtanulása, kör- és ügyességi játékok játssza. A korosztálynak és adott szituációnak megfelelő gyermekjátékok tanulása.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Ének-zene:</i> daltanulás. <i>Testnevelés és sport:</i> tánctanulás.	
Kulcsfogalmak	Kör, sor, kézfogás, kiszámoló, pár.		

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Népköltészet		Órakeret 5 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A népköltészet alkotásainak megismertetése. Szövegértés fejlesztése.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Lírai, epikus és dramatikus szövegek előadása, szerepjátékok alakítása. Mondókák, közmondások megtanulása.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Ének-zene:</i> rövid népdalok tanulása.	
Kulcsfogalmak	Mondóka, rím, versike, közmondás,.		

A fejlesztés várt eredményei az első évfolyamos	A tanulók alapvető ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Minden műfajban egy művet szabadon előadnak, vagy annak tartalmát elmesélik. Saját családjukat, rokoni kapcsolataikat ismerik, azokról beszélni tudnak, saját élményeik alapján még élő hagyományokról
---	--

ciklus végén	beszélnek. Néhány éneket, körjátékot, táncot előadnak.
--------------	---

2-évfolyam

Tematikai egység	Személyes életvitel, szociális kapcsolatok – A család	Órakeret 6 óra
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A család és a családon belüli kapcsolatok megismertetése, az emberi kapcsolatok jelentőségének felismertetése a mindennapi életben.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A tanuló saját személye a családban, a családtagok elnevezése, az alapvető családi és rokoni kapcsolatok ismerete. Emberi kapcsolatok a különböző szituációkban.</p> <p>Nyelvjárási és irodalmi német kifejezések megkülönböztetése a tárgyalt témában. Személyek és tárgyak leírása fotók alapján, a témához kapcsolódó kérdések megválaszolása. A „régén” és „ma” közötti különbségek felismerése. Beszélgetés a családban és rokonságban a németiséghez tartozó személyekkel életükről. A családtagok ábrázolása játékos formában.</p>		<p><i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> tárgyak, tevékenységek rajzos ábrázolása.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> a mindennapi élet tevékenységeihez kapcsolódó ismeretek.</p> <p><i>Ének-zene:</i> rövid dalok, mondókák a családról.</p>
Kulcsfogalmak	Család, anya, apa, nagyszülő, testvér, régen, ma.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Az otthon és környezete	Órakeret 3 óra
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Az otthon és közvetlen környezete, az ahhoz kapcsolódó növények és állatok megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Az otthon és közvetlen környezetének leírása, a környezethez kapcsolódó növények és állatok megnevezése.</p> <p>Nyelvjárási és irodalmi német kifejezések egymás mellé állítása. A témához kapcsolódó, néhány gyakran</p>		<p><i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.</p>

<p>használt nyelvjárási kifejezés ismerete. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Rajzok készítése és prezentálása, cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés. Szóbeli beszámoló a tapasztalatokról.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a falu alaprajza, <i>Környezetismeret:</i> növények és állatok élettere.</p> <p><i>Ének-zene:</i> gyerekdalok, mondókák állatokról, növényekről, évszakokról.</p>
Kulcsfogalmak	Ház, szoba, konyha, udvar, tyúk, ló, kacsa, sertés, konyhakert, hagyma, burgonya.

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Közlekedés	Órakeret 3 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A régi és a mai közlekedési eszközök megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Régi közlekedési eszközök megnevezése, funkciójuk összehasonlítása a maival. A témához kapcsolódó, néhány gyakran használt nyelvjárási kifejezés ismerete. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Rajzok és modellek prezentálása. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés. Szóbeli beszámoló a tapasztalatokról.</p>		<p><i>Környezetismeret:</i> közlekedés, tájékozódás.</p> <p><i>Ének-zene:</i> dalok, gyermekjátékok a közlekedési eszközökről.</p>
Kulcsfogalmak	Gyalog, gyalogos, kocsi, ló, kerékpár, tömegközlekedés.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Háziállatok	Órakeret 3 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A ház körüli haszonállatok megismertetése, a szerepük felismertetése a család ellátásában.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A parasztudvar állatainak megnevezése, gondozásuk, felhasználási lehetőségeik megismerése. A témához kapcsolódó, néhány gyakran használt nyelvjárási kifejezés ismerete. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Rajzok és modellek készítése (pl. kukoricaszárból) és</p>		<p><i>Környezetismeret:</i> háziállatok.</p>

prezentálása. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.	
Kulcsfogalmak	Etetés, itatás, tyúk, ló, liba, sertés, nyúl, vödör, széna.

Tematikai egység	Társadalmi élet – Életmód	Órakeret 4 óra
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A település életének, mindennapjainak megismertetése. Együttműködés, a környezet iránt érzett felelősség fejlesztése, erősítése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Élet a településen régen. Berendezési és használati tárgyak megismerése tájházlátogatás során. Bútordíszítések megfigyelése, rajzolása. Szellemi és tárgyi értékek irányított gyűjtése. Rajzok és modellek készítése és prezentálása. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés. Szóbeli beszámoló a tapasztalatokról.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> berendezési tárgyak, motívumok rajzolása.
Kulcsfogalmak	Ház, tájház, udvar, pince, ól, istálló, asztal, szék, szekrény, láda.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Ünnepek és ünnepnapok	Órakeret 7 óra
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A karácsonyi és húsvéti ünnepkör köré csoportosuló események megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Karácsonyi ünnepkör köré csoportosuló események megismerése: betlehemezés, ajándékozási szokások. Húsvéti ünnepkör köré csoportosuló események megismerése: tojásfestés, nyuszihívogató. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés: kisebb projektek kivitelezése, díszek készítése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> autentikus karácsonyfadíszek, tojásfestés.

		<i>Ének-zene:</i> gyermekdalok az adott ünnepekről.
Kulcsfogalmak	Karácsony, betlehem, keresztszülő, húsvét, hagymahéj, tojásgurítás.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Zene és tánc		Órakeret 5 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A zenei és mozgáskultúra fejlesztése.		
	Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
	Rigmusok, gyermekdalok, táncmotívumok megtanulása, kör- és ügyességi játékok játszása. A korosztálynak és adott szituációnak megfelelő gyermekjátékok tanulása.	<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Ének-zene:</i> daltanulás. <i>Testnevelés és sport:</i> tánctanulás.	
Kulcsfogalmak	Kör, sor, kézfogás, kiszámoló, pár.		

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Népköltészet		Órakeret 5 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A népköltészet alkotásainak megismertetése. Szövegértés fejlesztése.		
	Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
	Lírai, epikus és dramatikus szövegek előadása, szerepjátékok alakítása. Mondókák, közmondások megtanulása, versek. Magyarországi német szerzők műveinek megismerése és a tanult népszokások dramatizálása. Német nyelvű színdarab megtekintése.	<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> költői eszközök. <i>Ének-zene:</i> rövid népdalok tanulása.	
Kulcsfogalmak	Mondóka, rím, versike, közmondás, mese, szereplő, színház.		

A fejlesztés várt	A tanulók alapvető ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben.
-------------------	---

eredményei a másodikévfolyamos ciklus végén	Minden műfajban egy művet szabadon előadnak, vagy annak tartalmát elmesélik. Saját családjukat, rokoni kapcsolataikat ismerik, azokról beszélni tudnak, saját élményeik alapján még élő hagyományokról beszélnek. Néhány éneket, körjátékot, táncot előadnak.
---	---

3-4 évfolyam

A harmadik és negyedik évfolyam német népismeret tantárgyának tartalma szoros kapcsolatban áll az első két évfolyammal. A különbség abból adódik, hogy ebben az időszakban azok a tanulási és tanítási folyamatok erősödnek, amelyek az iskolai teljesítményhez kötődnek.

A tanulók személyes motiváltságára különös hangsúlyt kell fektetni, ezt szolgálják a nyitott, cselekvésen alapuló oktatási formák. A tapasztaláson keresztüli ismeretszerzés áll a középpontban.

3 évfolyam

Tematikai egység	Személyes életvitel – Szociális kapcsolatok		Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Munkamegosztás a családban és mindennapi kötelezettségek.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Generációk együttélésének megismertetése, a család szerepének felismertetése.		
	Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
	Ismeretek szerzése a generációk együttéléséről. A család mai életének összehasonlítása a múlttal. Családi fotók gyűjtése, azok alapján személyek és tárgyak leírása. Nyelvjárási és irodalmi német kifejezések egymás mellé állítása.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> tárgyak, tevékenységek rajzos ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> barkácsolás, <i>Környezetismeret:</i> a mindennapi élet tevékenységeihez kapcsolódó ismeretek.

Kulcsfogalmak	Szülő, nagyszülő, dédszülő, munkamegosztás, segítség, feladat, arc, haj, ruha.
---------------	--

Tematikai egység	Személyes életvitel – Öltözködés		Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Ruhadarabok megnevezései.		
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A népek és népcsoportok népviseletében rejlő, illetve a gyermekek viseletében korosztálytól függő különbségek felismertetése.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
A kisgyermek és iskoláskorú gyerekek viseletének megismerése, leírása. Nyelvjárási és irodalmi német kifejezések megtanulása. Ruhadarabok gyűjtése és kiállítása az osztályteremben, megnevezéseik leírása.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> anyagok gyűjtése és kreatív felhasználása.	
Kulcsfogalmak	Pólya, zokni, harisnya, pacska, sapka, nadrág, szoknya, virág.		

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Tájékozódás saját környezetben		Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	A településen belüli helyi tájékozódáshoz szükséges kifejezések.		
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Egy német falu szerkezetének megismertetése. A térbeli tájékozódás fejlesztése.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Régi utcanevek és a fontosabb épületek megnevezései és elhelyezkedésük a faluban. Személyes tapasztalatszerzés, szóbeli beszámoló. A témához kapcsolódó, néhány gyakran használt nyelvjárási kifejezés megismerése, használata.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a falu alaprajza, <i>Környezetismeret:</i> növények és	

	állatok élettere.
Kulcsfogalmak	Utca, dűlő, templom, iskola, temető, kálvária.

Tematikai egység	Társadalmi élet – Életmód	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Alapvető ismeretek „egészség”, „betegség” témakörökben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Néhány népi gyógymód gyakorlati alkalmazásának elsajátíttatása.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Népi gyógymódok gyűjtése, kipróbálása. A megismert gyógymódok összevetése a mai eljárásokkal. Tapasztaláson alapuló és cselekvésközpontú tanulás.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> növényábrázolás.
Kulcsfogalmak	Csalán, kamilla, borogatás, tea, főzés, , zsír,.	

Tematikai egység	Társadalmi élet – Ünnepek és ünnepnapok	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Az egyházi év nevezett ünnepeiről tapasztalat és tanulás során szerzett ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A naptári év és a családi ünnepkör néhány hagyományának megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Adventi hagyományok, imák, énekek megismerése. Karácsonyi szokások a családban. Elsőáldozás szerepe a gyermekek életében régen és ma. Összevetés saját tapasztalat és elbeszéltek alapján. Szóbeli beszámoló készítése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> ételkészítés; autentikus karácsonyfadíszek készítése.

Kulcsfogalmak	Hajnali mise, jeles nap, védőszent, aszalt gyümölcs, ostya, áldozás, gyertya.
---------------	---

Tematikai egység	Társadalmi élet – Étkezés		Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Alapvető tájékozódás a konyhában.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A konyha és eszközeinek, illetve a hagyományos ételek jellemzőinek megismertetése.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Régi receptek gyűjtése alapján hagyományos ételek elkészítése. Falvédőkön levő életbölcsesek gyűjtése, rendszerezése, tartalmuk értelmezése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés: gyűjtés.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> falvédőmotívumok és falvédőfeliratok rajzolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> ételek alapanyagai, készítésük.	
Kulcsfogalmak	Nudli, gombóc, káposzta, bab, fakanál, sodrófa, tál, lábos, falvédő.		

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Zene és tánc		Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Mozgáskoordináció megléte.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A korosztálynak megfelelő táncmotívumok megtanítása. Ritmusérzék, mozgáskultúra fejlesztése.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Hagyományos néptáncok megismerése, megtanulása és előadása. Népdalok éneklése autentikus gyűjtések alapján.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Ének-zene:</i> daltanulás. <i>Testnevelés és sport:</i> tánctanulás.	

Kulcsfogalmak	Polka, hétlépés, versszak, dallam, lassú, gyors.
---------------	--

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Népköltészet, irodalom		Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Az irodalom elemi formáinak ismerete.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az előadói képesség fejlesztése.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Mondókák, rigmusok, közmondások, versek, mesék megismerése, olvasása. Magyarországi német szerzők műveinek megismerése és eljátszása., egy német nyelvű színdarab megtekintése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Ének-zene:</i> különböző dallamú játékok, népi hangszerek.	
Kulcsfogalmak	Közmondás, monda, szerző, költő, író.		

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Csoport- és korosztály-specifikus média		Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Gyerekeknek szóló szövegek, műsorok megértése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A korosztálynak megfelelő nyomtatott és elektronikus média megismertetése, a médiatudatosság fejlesztése. Szövegértés fejlesztése.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
A magyarországi német televízió gyermekműsorainak megismerése. A Neue Zeitung gyermekeknek szóló mellékletének rendszeres olvasása. Szövegek lényegi információinak kiemelése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.	
Kulcsfogalmak	Újság, adás, cikk, rejtvény, felvétel.		

Tematikai egység	Politika és társadalom – Nemzetiség		Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	A másság fogalmának megértése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A német népcsoport jelenlétének felismertetése egy település életében. Kommunikáció fejlesztése.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	

<p>A település történetének játékos felfedezése. A település nemzetiségi összetételének megismerése. Együtműködés és felelősségvállalás a mindennapokban: család, iskola, baráti kör. Egyetértés, kétség, bizonytalanság és elutasítás kifejezése kommunikatív szituációkban, egyszerű nyelvi eszközökkel.</p>		<p><i>Környezetismeret:</i> egy település lakossági összetétele.</p>
Kulcsfogalmak	Település, történelem, nemzetiség, népcsoport, lakosság.	

<p>A fejlesztés várt eredményei a harmadik évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanulók alapvető ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Minden műfajban egy művet szabadon előadnak, vagy annak tartalmát elmesélik. A tárgyalt témakörökben megfogalmazzák a különbségeket „múlt” és „jelen” között. A lakóhelyükön gyakran használt nyelvjárási kifejezéseket megértik. Saját élményeikről beszámolnak. Néhány táncmotívumot előadnak. Egy szöveg lényegi információit kiemelik.</p>
--	---

4. évfolyam

Tematikai egység	Személyes életvitel – Szociális kapcsolatok	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Munkamegosztás a családban és mindennapi kötelezettségek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Generációk együttélésének megismertetése, a család szerepének felismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Ismeretek szerzése a generációk együttéléséről, a gyermekek kötelességeiről régen és ma. A család mai életének összehasonlítása a múlttal. A családok régi és mai együttélési rendszerének összehasonlítása. Családi fotók gyűjtése, azok alapján személyek és tárgyak leírása. Nyelvjárási és irodalmi német kifejezések egymás mellé állítása. Táblázat készítése: régen – ma.</p>		<p><i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> tárgyak, tevékenységek rajzos ábrázolása.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> barkácsolás</p> <p><i>Környezetismeret:</i> a mindennapi</p>

	élet tevékenységeihez kapcsolódó ismeretek.
Kulcsfogalmak	Szülő, nagyszülő, dédszülő, munkamegosztás, segítség, feladat, arc, haj, ruha.

Tematikai egység	Személyes életvitel – Öltözködés	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Ruhadarabok megnevezései.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A népek és népcsoportok népviseletében rejlő, illetve a gyermekek viseletében korosztálytól függő különbségek felismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A kisgyermek és iskoláskorú gyerekek viseletének megismerése, leírása. Hímzésmotívumok megfigyelése, rajzolása. Nyelvjárási és irodalmi német kifejezések megtanulása. Ruhadarabok gyűjtése és kiállítása az osztályteremben, megnevezéseik leírása.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> hímzésminták. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> anyagok gyűjtése és kreatív felhasználása.
Kulcsfogalmak	Pólya, zokni, harisnya, pacsker, sapka, nadrág, szoknya, virág.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Tájékozódás saját környezetben	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	A településen belüli helyi tájékozódáshoz szükséges kifejezések.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egy német falu szerkezetének megismertetése. A térbeli tájékozódás fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Régi utcanevek és a fontosabb épületek megnevezései és elhelyezkedésük a faluban. Személyes tapasztalatszerzés, szóbeli beszámoló.. A témához kapcsolódó, néhány gyakran használt nyelvjárási kifejezés megismerése, használata.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása.

		<i>Környezetismeret: növények és állatok élettere.</i>
Kulcsfogalmak	Utca, dűlő, templom, iskola, temető, kálvária.	

Tematikai egység	Társadalmi élet – Életmód	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Alapvető ismeretek „egészség”, „betegség” témakörökben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Néhány népi gyógymód gyakorlati alkalmazásának elsajátíttatása.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Népi gyógymódok gyűjtése. Gyógyításra alkalmazott eszközök és használatuk megismerése. A megismert gyógymódok összevetése a mai eljárásokkal. Tapasztaláson alapuló és cselekvésközpontú tanulás.		<i>Német nyelv és irodalom: a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.</i> <i>Vizuális kultúra: növényábrázolás.</i>
Kulcsfogalmak	Csalán, kamilla, borogatás, tea, főzés, kenés, zsír, csepegtetés.	

Tematikai egység	Társadalmi élet – Ünnepek és ünnepnapok	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	Az egyházi év nevezett ünnepeiről tapasztalat és tanulás során szerzett ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A naptári év és a családi ünnepkör néhány hagyományának megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Adventi hagyományok, imák, énekek megismerése. Karácsonyi szokások a családban, ételek, sütemények készítése. Elsőáldozás szerepe a gyermekek életében régen és ma. Összevetés saját tapasztalat és elbeszéltek alapján. Szóbeli beszámoló készítése.		<i>Német nyelv és irodalom: a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.</i> <i>Vizuális kultúra: a téma vizuális ábrázolása.</i> <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i>

	ételkészítés; autentikus karácsonyfadíszek készítése.
Kulcsfogalmak	Hajnali mise, jeles nap, betlehemes, aszalt gyümölcs, ostya, áldozás, gyertya.

Tematikai egység	Társadalmi élet – Étkezés	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Alapvető tájékozódás a konyhában.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A konyha és eszközeinek, illetve a hagyományos ételek jellemzőinek megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Konyhai eszközök gyűjtése, megnevezése, kiállítása az osztályteremben. Falvédőkön levő életbölcsesek gyűjtése, rendszerezése, tartalmuk értelmezése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés: gyűjtés.</p>		<p><i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> falvédőmotívumok és falvédőfeliratok rajzolása.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> ételek alapanyagai, készítésük.</p>
Kulcsfogalmak	Nudli, gombóc, káposzta, bab, fakanál, sodrófa, tál, lábos, falvédő.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Zene és tánc	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Mozgáskoordináció megléte.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A korosztálynak megfelelő táncmotívumok megtanítása. Ritmusérzék, mozgáskultúra fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Hagyományos néptáncok megismerése, megtanulása és előadása. Népdalok éneklése autentikus gyűjtések alapján.</p>		<p><i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.</p> <p><i>Ének-zene:</i> daltanulás.</p>

		<i>Testnevelés és sport: tánc tanulás.</i>
Kulcsfogalmak	Polka, hétlépés, versszak, dallam, lassú, gyors.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Népköltészet, irodalom	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Az irodalom elemi formáinak ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az előadói képesség fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Mondókák, rigmusok, közmondások, versek, mesék megismerése, olvasása. Magyarországi német szerzők műveinek megismerése és eljátszása. Népszokások dramatizálása, egy német nyelvű színdarab megtekintése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> költői eszközök. <i>Ének-zene:</i> különböző dallamú játékok, népi hangszerek.
Kulcsfogalmak	Közmondás, monda, szerző, költő, író.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Csoport- és korosztály-specifikus média	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Gyerekeknek szóló szövegek, műsorok megértése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A korosztálynak megfelelő nyomtatott és elektronikus média megismertetése, a médiatudatosság fejlesztése. Szövegértés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A magyarországi német televízió gyermekműsorainak megismerése, az adások órai feldolgozása. A Neue Zeitung gyermekeknek szóló mellékletének rendszeres olvasása. Szövegek lényegi információinak kiemelése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.
Kulcsfogalmak	Újság, adás, cikk, rejtvény, felvétel.	

Tematikai egység	Politika és társadalom – Nemzetiség		Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	A másság fogalmának megértése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A német népcsoport jelenlétének felismertetése egy település életében. Kommunikáció fejlesztése.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
<p>A település történetének játékos felfedezése. A település nemzetiségi összetételének megismerése. Együttműködés és felelősségvállalás a mindennapokban: család, iskola, baráti kör. Egyetértés, kétség, bizonytalanság és elutasítás kifejezése kommunikatív szituációkban, egyszerű nyelvi eszközökkel.</p>		<p><i>Környezetismeret:</i> egy település lakossági összetétele.</p>	
Kulcsfogalmak	Település, történelem, nemzetiség, népcsoport, lakosság.		

A fejlesztés várt eredményei a négy évfolyamos ciklus végén	A tanulók alapvető ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Minden műfajban egy művet szabadon előadnak, vagy annak tartalmát elmesélik. A tárgyalt témakörökben megfogalmazzák a különbségeket „múlt” és „jelen” között. A lakóhelyükön gyakran használt nyelvjárási kifejezéseket megértik. Saját élményeikről beszámolnak. Néhány táncmotívumot előadnak. Egy szöveg lényegi információit kiemelik.
---	--

**A BONI BEZERÉDJ AMÁLIA ÁLTALÁNOS ISKOLAI TAGINTÉZMÉNYE
HELYI TANTERV NÉMET NÉPISMERETBŐL**

NAT MŰVELTSÉGTERÜLET:

Nemzetiségi nyelv és irodalom

KERETTANTERV :

3. melléklet [10. melléklet az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelethez]
10.5.1

A kerettanterv adaptációja

ÉVFO- LYAM:	A TANTÁRGY NEVE:	INTEG- RÁCIÓ:	ÉRTÉKELÉSE:	A TANTÁRGY		SZEREPE A KOMPETENCIA ALAPÚ NEVELÉSBEN- OKTATÁSBAN:
				ÉVES ÓRASZÁMA :	HETI ÓRA SZÁMA:	
5.	Népismeret		Félévkor és év végén osztályzat	36	1	-
6.	Népismeret		Félévkor és év végén osztályzat	36	1	-
7.	Népismeret		Félévkor és év végén osztályzat	36	1	-
8.	Népismeret		Félévkor és év végén osztályzat	36	1	-

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELE:

A továbbhaladás feltétele a helyi tantervben megfogalmazva.

NÉMET NÉPISMERET

A magyarországi német nemzetiség számára a nyelv és a kultúra az identitás fenntartásának és megerősödésének alapvető feltétele. A már évtizedek óta érzékelhető előrehaladott asszimilációs folyamat következtében megnőtt a nevelési és oktatási intézmények szerepe a nyelv, a kultúra és az identitás továbbadásában. A nevelés és oktatás feladatai éppen ezért nem korlátozódhatnak csak az ismeretek átadására és a készségek fejlesztésére. Gyakorlati és sokrétűen felhasználható tudásra és képességekre kell törekedni, amelyek egyben feltételei az értékeken alapuló cselekvésnek. Az önmeghatározás, ítélőképesség, a tudomány és művészet iránti nyitottság és a mindenkori személyes adottságok és lehetőségek határain belüli teljesítmény elérése a cél. Ez a feltételrendszer nyit utat a felelősségteljes élet felé.

Az élethosszig tartó tanulás jegyében a magyarországi nemzetiségek legfontosabb oktatáspolitikai célja egy olyan nevelési és oktatási kínálat fenntartása és fejlesztése, amely mindenki számára elérhető és átjárható. A nemzetiség nyelvén felkínált nevelés és oktatás épít arra, hogy a nemzetiséghez tartozók ezzel a lehetőséggel minden életszakaszban élhetnek.

A nyelv magas szintű birtoklása, a helyi nyelvjárások és szokások ápolása, a történelem és a jelen ismerete – mindezek az identitás nélkülözhetetlen részét képezik. Modern világunkban az emberi kapcsolatokon keresztül történő tanulás éppoly fontos, mint a tudás és az információ megszerzése, valamint cselekvési stratégiák kifejlesztése. A hazai nemzetiségek számára ez meghatározó jelentőséggel bír, hiszen két anyanyelv birtokában vannak. Figyelembe kell venni ugyanakkor, hogy a már említett asszimiláció következtében az oktatási intézmények nem építhetnek a tanulók otthonról hozott nyelvi ismereteire. Az oktatás eredményességének érdekében ennek a megváltozott helyzetnek tükröződnie kell a fejlesztendő kompetenciákban és a közműveltségi tartalmakban is.

A tantárgy sajátosságából, hogy a család érték- és hagyománykövetítő szerepét és azok tiszteletét egyre inkább át kell vállalnia, adódnak a célok és feladatok is.

A német nemzetiségi iskolák tanulói először élményszerű helyzetekben találkoznak a legfontosabb hagyományokkal, az életmóddal és a nemzetiség kultúrájával. Ezekre az élményekre építve cselekvés- és projektorientált oktatási formákban a fokozatosság elve alapján szereznek ismereteket a nemzetiség történeleméről, néprajzáról, nyelvről, irodalmáról és a médiáról.

A tanulók legyenek tájékozottak abban, hogy a hagyományörzés családon kívüli színterei különböző intézmények és szervezetek.

A német népismeret tantárgy tanulása a tanulók számára lehetővé teszi, hogy toleránsak és nyitottak legyenek a mássággal szemben, amely alkalmassá teszi őket más nemzetiségek és népek elfogadására.

A heti kötelező egy tanítási óra a tizenkét évfolyamon keresztül intenzív és alapos ismeretszerzést és képességfejlesztést tesz lehetővé. Az ismeretanyag más tantárgyakba való integrálása már nem lehetséges, de az azokhoz való kapcsolódást szem előtt kell tartani. A tartalmak magukban rejtik ennek lehetőségét.

A német népismeret tantárgy feladata – identitás- és értékközvetítés – hatással van a módszerek megválasztására. A nyitott oktatási formákban történő tanítás olyan ismeretszerzést biztosít, amely az élménytől a cselekvésen és megértésen át a tapasztalathoz vezet.

E kreatív és cselekvésközpontú feldolgozási formák (Freiarbeit, állomásokon való tanulás², műhelytanítás, múzeumpedagógiai foglalkozások, iskolai projektek) a tanulókat olyan tapasztalatokhoz segítik, amelyekre saját környezetükben már nem tehetnek szert.

---

² Egy nyitott oktatási módszer, amely a tanulók önellenőrzésén alapul (Stationenlernen).

A tantárgy a kulcskompetenciák fejlesztése során eléri, hogy a tanulók alkalmassá váljanak önálló projektek lebonyolítására.

Jahrgang 5

Diese Jahrgangsstufe zeugt von einer zunehmenden Kenntnisvermittlung. Damit im Zusammenhang tritt immer mehr die Entwicklung kognitiver Kompetenzen in den Vordergrund, wobei das auf Erfahrung basierende Wissen weiterhin eine zentrale Rolle einnimmt. Es erscheinen solche Themenbereiche, die die bewusste Identitätsbekennung vorbereiten.

Lernbereich/ Thema	Lerninhalte	Methoden	Fächerübergreifende Aspekte (schulinterne Aspekte)
<i>Persönliche Lebensgestaltung</i>			
soziale Kontakte 1 Stunde	Verwandtschaftsbezeichnungen, zwischenmenschliche Beziehungen Benennungen der weiteren Verwandten	Mundart- Hochdeutsch- Malaufgabe	Wortschatz: Onkel, Tante, Cousin, Kusine, Uren, Vorfahren, Freundschaft
<i>Persönliche Lebensgestaltung</i>			
Familienfeste 4 Stunden	<i>Hochzeit:</i> Einladung Ablauf Bildergeschichte	Einladungen entwerfen, vortragen; Dramatisieren	Wortschatz: Hochzeit, Braut, Bräutigam, Brautjungfern, Trauung, Vorbereitung, Hochzeitspruch, Kapelle, Brautführer
<i>Schule, Ausbildung, Beruf</i>			
Schule früher und heute	Schulgebäude Klassenzimmer, Einrichtung an Fotos Schule heute und früher	Zuordnungsaufgabe Plakat zum Thema Tagesablauf entwerfen	Wortschatz: Schreibtafel, Schreibheft, Griffel, Tintenfass, Alphabet

4 Stunden	Interesse ans Leben der Vorfahren wecken	ABC-Spiel	
-----------	--	-----------	--

Schule, Ausbildung, Beruf

Arbeit und Lebensunterhalt	typische Berufe früher Rohstoffe, Materialien ,Produkte Tätigkeiten und Arbeitsmittel	Suchwörterrätsel Malaufgabe Bandolo Steckbrief Wappen gestalten	Wortschatz: Fassbinder, Steinmetz, Töpfer, Fass, Stein, Kreuz, Holzer, Hammer, Scheibe, Ton, Krug
5 Stunden	Werkzeuge		

Wirtschaft, Technik, Umwelt

Wohnort	Wohnort und nähere Umgebung Orientierung im eigenen Umfeld Räumlichkeiten im und um das Bauernhaus Dorfnamen, Dorfteile, Dorf, Dorfformen, Einrichtungen des Dorfes	Projektarbeit nach angegebenen Gesichtspunkten Sammlung Landkarte Makette	Wortschatz: Straßendorf, Taldorf, Unterdorf, Oberdorf, Ortstafel, Speisekammer, Stall, Scheune, Hühnerstall, Sommerküche, Dachboden, Ofen, feierte Stube, Backkorb, Spinnrad, Hose
4 Stunden			

Gesellschaftliches Leben

Feste und Feiertage	Advent Weihnachten Neujahr	Suchwörterrätsel Malaufgabe Basteln Lückentext	Wortschatz: Wacholder, Popcorn, Dörren, Kostüme, Faschingskräpfen, Fasten, Tanzunterhaltung, Tau,
7 Stunden			

	Fasching Fastenzeit Ostern	Schüttelsätze Stationen spiel Betlehems spiel Sprüche, Reime	Nagetier
--	----------------------------------	---	----------

Kulturelles Leben und Medien

Musik und Tanz als Teil kultureller Überlieferung 5 Stunden	Volkstanzüberlieferungen und Volkslieder, Vergleich mit den heutigen Werten, diese schätzen lernen, hören Einblick in die Volksmusiktradition	Offenes Tanzen Gesangsrunde Vortrag und Erlernen der Lieder und Tänze	Volksmusik, Instrumente Tanzmotive Wortschatz: Rhythmus, Volkslied, Blasmusik, Trompete, Ziehharmonika, Geige
--	--	---	---

Kulturelles Leben und Medien

Volksdichtung, Literatur 3 Stunden	Lesen, Wiedergabe von Märchen, Sagen Kennen lernen ungarndeutscher Werke, Lyrik, Epik, Drama Leseverstehen	Lesen und Wiedergeben	Wortschatz: Märchenfigur, Sammlung, Gedichtsammlung, Sagensammlung, Titel, Inhalt
---------------------------------------	--	-----------------------	---

Kulturelles Leben und Medien

Gedruckte und elektronische Presse 3 Stunden	Ungarndeutsche Jugendmedien kennen lernen, Neue Zeitung, Unser Bildschirm sehen, lesen und besprechen, Sinn		Internetgebrauch Wortschatz: Beiblatt, Sparte, Reportage, Reporter
---	---	--	---

	auslesen können		
--	-----------------	--	--

Kompetenzen:

- Schilderung des Lebens der Nationalität anhand des geistigen und materiellen Nachlasses.
- Bearbeitung der Sammelarbeit für eine Präsentation, Wiederbelebung von Bräuchen.
- Grundlegende Kenntnisse in den behandelten Themen, Fragen stellen können.
- Gespräche und Interviews im Ort führen können.
- Lyrische, epische und dramatische Texte aufführen und vorsagen.
- Raum- und Zeitbezeichnungen anwenden.
- Interesse für die Wurzeln zeigen, Werte der früheren Generationen kennen.

Jahrgang 6

Diese Jahrgangsstufe zeugt von einer zunehmenden Kenntnisvermittlung. Damit im Zusammenhang tritt immer mehr die Entwicklung kognitiver Kompetenzen in den Vordergrund, wobei das auf Erfahrung basierende Wissen weiterhin eine zentrale Rolle einnimmt. Es erscheinen solche Themenbereiche, die die bewusste Identitätsbekennung vorbereiten.

Lernbereich/ Thema	Lerninhalte	Methoden	Fächerübergreifende Aspekte (schulinterne Aspekte)
<i>Persönliche Lebensgestaltung</i>			
soziale Kontakte 2 Stunden	Verwandtschaftsbezeichnungen, zwischenmenschliche Beziehungen Stammbaum Erweiterung des im letzten Schuljahr gelernten	Mundart- Hochdeutsch- Malaufgabe Eigenen Stammbaum kreativ gestalten Fragen stellen	Wortschatz: Onkel, Tante, Cousin, Kusine, Uren, Vorfahren, Freundschaft
<i>Persönliche Lebensgestaltung</i>			
Familienfeste 3 Stunden	<i>Hochzeit:</i> Einladung Ablauf Festtracht Erweiterung des im letzten Schuljahr gelernten	Einladungen entwerfen, vortragen; Dramatisieren mehrerer Szenen	Wortschatz: Hochzeit, Braut, Bräutigam, Brautjungfern, Trauung, Vorbereitung, Hochzeitspruch, Kapelle, Brautführer

<i>Schule, Ausbildung, Beruf</i>			
Schule früher und heute 4 Stunden	Schulgebäude Klassenzimmer, Einrichtung Die Frakturschrift Ablauf des Unterrichts Personal Lob, Tadel Erweiterung des im letzten Schuljahr gelernten Vergleich der Schule von Früher und heute, Präsentation	Zuordnungsaufgabe Tagesablauf entwerfen Präsentation zum Thema ABC-Spiel	Wortschatz: Schreibtafel, Schreibheft, Griffel, Tintenfass, Alphabet, Zeugnis, Lob, Tadel
<i>Schule, Ausbildung, Beruf</i>			
Arbeit und Lebensunterhalt 4 Stunden	typische Berufe früher Rohstoffe, Materialien ,Produkte Tätigkeiten und Arbeitsmittel Aufgabenbereiche in den Berufen Erweiterung des im letzten Schuljahr gelernten	Suchworträtsel Malaufgabe Bandolo Steckbrief Wappen gestalten Präsentation	Wortschatz: Fassbinder, Steinmetz, Töpfer, Fass, Stein, Kreuz, Holzer, Hammer, Scheibe, Ton, Krug
<i>Wirtschaft, Technik, Umwelt</i>			
Wohnort 5 Stunden	Wohnort und nähere Umgebung Orientierung im eigenen Umfeld	Projektarbeit nach angegebenen	Wortschatz: Straßendorf, Taldorf, Unterdorf, Oberdorf, Ortstafel,

	<p>Flurnamen Dorf Dorfformen Einrichtungen des Dorfes Einrichtungsgegenstände und ihre Nutzung Erweiterung des im letzten Schuljahr gelernten</p>	<p>Gesichtspunkten Zeichnen vom Grundriss eines Dorfes Flurnamen sammeln im Ort Satzbaukasten Kreuzworträtsel Wörterklärungen Richtig-falsch Sätze Lückentext</p>	<p>Speisekammer, Stall, Scheune, Hühnerstall, Sommerküche, Dachboden, Ofen, feierte Stube, Backkorb, Spinnrad, Hose</p>
--	---	---	---

<i>Gesellschaftliches Leben</i>			
<p>Feste und Feiertage 5 Stunden</p>	<p>Advent Weihnachten Neujahr Fasching Fastenzeit Ostern Biblischen Hintergründe dieser Feste kennen lernen Erweiterung des im letzten Schuljahr gelernten, Informationen sammeln</p>	<p>Suchworträtsel Malaufgabe Basteln Lückentext Dramatisieren Schüttelsätze Vorträge Präsentationen Basteln, Eier färben</p>	<p>Wortschatz: Wacholder, Popcorn, Dörren, Kostüme, Faschingskrapfen, Fasten, Tanzunterhaltung, Tau, Nagetier</p>

	Wiederbeleben der Traditionen		
--	-------------------------------	--	--

<i>Gesellschaftliches Leben</i>			
Lebensweise 3 Stunden	Kirmes: Vorbereitungen Ablauf, Kirmeslose	Lernwerkstatt Verzichtkalender Dramatisieren	Wortschatz: Kirmesbaum, Markt

<i>Kulturelles Leben und Medien</i>			
Vokldichtung, Literatur 4 Stunden	Einblick in die Volksmusiktradition Volksmärchen, Volkssagen Ungarndeutsche Werke	Hören	Wortschatz: Märchenfigur, Sammlung, Gedichtsammlung, Sagensammlung, Titel, Inhalt
Gruppen- und altersspezifische Medien 3 Stunden	ungarndeutsche Medien für Jugendliche Neue Zeitung Unser Bildschirm	Selbstständige Recherche Präsentation	Internetgebrauch Wortschatz: Beiblatt, Sparte, Reportage, Reporter

<i>Politik und Gesellschaft</i>			
Minderheit 3 Stunden	deutsche Minderheit und andere Minderheiten in Ungarn Namen von Minderheiten Offenheit zu den Minderheiten	Selbstständige Recherche Präsentation Landkarte, Gebrauch von Landkarten	Wortschatz: Volksgruppe, Volkstum, Mehrheitsnation, Gebietsnamen

	Geographischen Daten kennen lernen, Identität zu zeigen und erkennen Siedlungsgebiete der Ungarndeutschen		
--	---	--	--

Kompetenzen:

- Schilderung des Lebens der Nationalität anhand des geistigen und materiellen Nachlasses.
- Bearbeitung der Sammelarbeit für eine Präsentation, Wiederbelebung von Bräuchen.
- Grundlegende Kenntnisse in den behandelten Themen, Fragen stellen können.
- Gespräche und Interviews im Ort führen können.
- Lyrische, epische und dramatische Texte aufführen und vorsagen.
- Raum- und Zeitbezeichnungen anwenden.
- Interesse für die Wurzeln zeigen, Werte der früheren Generationen kennen.
- Die ersten Schritte zum Erkennen der Volksgruppenzugehörigkeit.

Jahrgang 7

Basierend auf die vorherigen Etappen werden die Schlüsselkompetenzen verstärkt erweitert und verfeinert. Den zunehmend komplexeren Lerninhalten entsprechend werden die bisher angeeigneten Fähigkeiten intensiviert und variiert.

Lernbereich/ Thema	Lerninhalte	Methoden	Fächerübergreifende Aspekte (schulinterne Aspekte)
<i>Persönliche Lebensgestaltung</i>			
Bekleidung 8 Stunden	Kleidungsstücke verschiedenen Alters, Geschlechts Pflege und Aufbewahrung Mundartbezeichnungen der Kleidungsstücke	Nachzeichnen von Mustern Sammeln von Stoffen Eigenständige Textbearbeitung Textbearbeitung nach angegebenen Gesichtspunkten Präsentation	Wortschatz: Schuhe, Strümpfe, Unterrock, Überrock, Schürze, Hemd, Weste, Schultertuch, Kopftuch mit Perlen, Hose, Klumpen, Pudelmütze Motive, Muster Laugen, Steife
<i>Wirtschaft, Technik, Umwelt</i>			
Siedlungsstruktur 3 Stunden	von Ungarndeutschen bewohnte Gebiete Topographische Orientierung Namen der Ortschaften	Stumme Karte ergänzen	Ofener Bergland, Schwäbische Türkei, Banat, Batschka, Buchenwald

<i>Gesellschaftliches Leben</i>			
Essen und Trinken früher 10 Stunden	Grundstoffe, Zutaten Essgewohnheiten Festessen, alltägliches Essen Speiseplan der Woche Tischordnung Konservierung Hefengebäck	Lückenskizze, Tabellarische Zusammenfassung, Bildbeschreibung, Projektarbeit	Lebensmittel, gesunde Ernährung Konservierungsstoffe Wiederkehrende Speisen, Fleischtag, Knödeltag, Kraut Tag, Bohnentag, Säuern, Einmachen, Hefeteig, Krapfen
<i>Gesellschaftliches Leben</i>			
Private gesellschaftliche Organisationen außerhalb der Familie 3 Stunden	Vereine zivile Organisationen ungarndeutsche Einrichtungen Geschriebene und elektronische Medien	TOTO Gespräch Argumentieren	Websites suchen Wortschatz: Selbstverwaltung, Verein, Tanzgruppe, Chor
<i>Politik und Gesellschaft</i>			
Minderheitenpolitik 6 Stunden	Merkmale von Minderheiten Minderheiten in Europa Symbole der Ungarndeutschen (Hymne, Wappen)	Domino stumme Karte kreatives Gestalten	Wortschatz: Nationalität, Volksgruppe, Symbol, Hymne, Wappen, Identität.

	Institutionen der Ungarndeutschen		
<i>Deutsche Sprache</i>			
Dialekte im deutschen Sprachgebiet 2 Stunden	deutsche Dialekträume einige Merkmale der ungarndeutschen Mundarten Sammeln von Ähnlichkeiten und Unterschiede	Hörtexte Lernen von Texten Analysieren	Dialekt, Hochsprache, Vokal, Mitlaut, Diphthong
Ungarndeutsche Literatur 4 Stunden	Lyrik und Prosawerke aus der zeitgenössischen ungarndeutschen Literatur (die zur Auswahl stehenden Werke sind im Lehrplan für Deutsche Sprache und Literatur zu finden)	kreatives Schreiben Gestaltung von Rollen	Gedicht, Erzählung, Rhythmus, Reim, poetisches Bild, Aussage, Ideegehalt

Kompetenzen:

- Schilderung der Lebensweise der Nationalität anhand des geistigen und materiellen Nachlasses
- Orientierung auf der Landkarte
- Kenntnis und Verständnis geschichtlicher Zusammenhänge
- Umsetzung der gelernten Kenntnisse in die Praxis
- Grundlegende Kenntnisse in den behandelten Themen, Fragen stellen und Antworten finden.
- Orientierung auf der Karte, historische Ereignisse auf einer Zeitleiste einordnen.
- Durchführung von Projekten in Gruppen, Anwendung von geübten Präsentationstechniken

Jahrgang 8

Basierend auf die vorherigen Etappen werden die Schlüsselkompetenzen verstärkt erweitert und verfeinert. Den zunehmend komplexeren Lerninhalten entsprechend werden die bisher angeeigneten Fähigkeiten intensiviert und variiert.

Lernbereich/ Thema	Lerninhalte	Methoden	Fächerübergreifende Aspekte (schulinterne Aspekte)
<i>Wirtschaft, Technik, Umwelt</i>			
Traditionelle Landwirtschaft 9 Stunden	Das Bauernjahr: Vermögensverhältnisse Arbeitsaufteilung nach Geschlecht Arbeit im u. ums Haus, auf dem Feld Ernte, Weinlese → Arbeitsschritte, Werkzeuge, Abschlussfeste	Zuordnungsaufgabe Besitzpyramide Kreuzworträtsel Werkzeuge – Ratespiel Wer bin ich? - Spiel Tagebuch verfassen	Landwirtschaft, Viehzucht, Pflanzenbau Jahreszeit, Säen, Ernte, Schnitt, Hacken, Sensen, Harken, Mond
<i>Gesellschaftliches Leben</i>			
Unterschiede in der Lebensweise früher und heute 5 Stunden	Heilmittel Heilmittel und ihre Anwendung Heilmethoden Lebensweisheiten, Bauernregeln Spinnstube	Domino Trimino Satzbaukasten Memory, Argumentieren Lückentext	Pflanzen sammeln, einordnen, Krankheit, Heilen, Lieder, Wetter, Klima Aberglaube, Weissagerin, Sud, Wickel, Heilkraut, Spinnen, Stickerei, Ausstattung
<i>Kulturelles Leben und Medien</i>			

Medien und ihre Wirkung 5 Stunden	die ungarndeutsche Medienlandschaft erkunden: elektronische und geschriebene Medien	Projektarbeit, Meinung äußern zu den Informationen und Kommenten	Internet, Presse Sparte, Studie, Leitartikel, Kritik
--------------------------------------	---	--	---

<i>Politik und Gesellschaft</i>			
Siedlungsgeschichte der Ungarndeutschen 8 Stunden	frühe Kontakte in der deutsch-ungarischen Beziehung (11.Jh.-12.Jh.) Ansiedlung der Deutschen im 18. Jh.: Schwierigkeiten, Versprechungen	Zeitleiste Eine Werbezettel und Brief eines Ansiedlers verfassen	Ereignisse, Daten Ansiedlung, Siedler, Ritterschaft, Priesterschaft, Werbung, Kammer, Kirche
<i>Politik und Gesellschaft</i>			
Minderheitenpolitik 6 Stunden	Merkmale von Minderheiten Minderheiten in Europa Symbole der Ungarndeutschen (Hymne, Wappen) Institutionen der Ungarndeutschen	Domino stumme Karte kreatives Gestalten Recherche Projektarbeit	Nationalität, Volksgruppe, Symbol, Hymne, Wappen, Identität

Kompetenzen:

- Schilderung der Lebensweise der Nationalität anhand des geistigen und materiellen Nachlasses
- Orientierung auf der Landkarte
- Kenntnis und Verständnis geschichtlicher Zusammenhänge
- Umsetzung der gelernten Kenntnisse in die Praxis
- Grundlegende Kenntnisse in den behandelten Themen, Fragen stellen und Antworten finden.

- Orientierung auf der Karte, historische Ereignisse auf einer Zeitleiste einordnen.
- Kenntnis über die gesellschaftlichen Organisationen der Ungarndeutschen in den Ortschaften
- Aktive Anwendung von ungarndeutschen Medien
- Bearbeitung der eigenen Sammelarbeit für eine Präsentation
- Kenntnis der Symbole und Institutionen der Ungarndeutschen
- Kenntnis der deutschen Minderheiten in Europa
- Abweichungen der Mundart zur Standardsprache erkennen

5. évfolyam

E két évfolyamon egyre nagyobb szerepe van az ismeretközvetítésnek. Ezzel párhuzamosan a kognitív kompetenciák fejlesztése kerül előtérbe: megjelennek olyan témakörök, amelyek az identitás tudatos vállalását készítik elő. Mindemellett a tapasztaláson alapuló tudás továbbra is központi szerepet játszik.

Tematikai egység	Személyes életvitel – Szociális kapcsolatok		Órakeret 1 óra
Előzetes tudás	A rokoni kapcsolatok ismerete.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tágabb rokoni és emberi kapcsolatok megismertetése.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Tágabb rokoni és emberi kapcsolatok megnevezései, jellemzői.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.	
Kulcsfogalmak	Nagynéni, nagybácsi, unokatestvér, ős, barátság.		

Tematikai egység	Személyes életvitel – Családi ünnepek		Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Családi ünnepek megnevezése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Lakodalmi népszokások megismertetése.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Lakodalmi népszokások megismerése, gyűjtése. Meghívó készítése, meghívás dramatizálása, a lakodalom „menetének” képtörténetben való felvázolása.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.	
Kulcsfogalmak	Lakodalom, menyasszony, vőlegény, vőfély, koszorús lány, előkészület, lakodalmi köszöntő, zenekar, esketés.		

Tematikai egység	Iskola, képzés és hivatás – Az iskola régen és ma		Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Tájékozódás az iskolai napirendben.		

A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Az iskola, a tanítás rendjének megismertetése a múltban és a mában. A tanulók érdeklődésének felkeltése a múlt, saját gyökereik és a korábbi generációk értékei iránt.	
	Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	Az iskola épülete a múltban, osztályterem és berendezésük megismerése fényképek alapján, látogatás iskolamúzeumban. Projektek kivitelezése.	<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.
Kulcsfogalmak	Palatábla, irka, tintásüveg, ábécéskönyv.	

Tematikai egység	Iskola, képzés és hivatás – Munka és megélhetés	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Foglalkozások elnevezéseinek ismerete a családban és a tanuló közvetlen környezetében.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A múltra jellemző szakmák megismertetése.	
	Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	Régi mesterségek, nyersanyagok, anyagok, termékek megismerése. Tevékenységek és a hozzájuk szükséges munkaeszközök megnevezése.	<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> jellemző motívumok rajzolása.
Kulcsfogalmak	Kádár, kőfaragó, fazekas, hordó, sírkő, útszéli kereszt, véső, kalapács, korong, agyag, korsó.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Lakóhely	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Alapvető ismeretek a településről.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Ismeretek közvetítése a lakóhelyről, környékéről és a parasztházról. A térbeli tájékozódás fejlesztése.	
	Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	A lakóhely és környékének megismerése: dűlőnevek, faluformák, a falu részeinek népi elnevezése, ezek gyűjtése, bemutatása. Egy településre jellemző térmegjelölések, falunevek megismerése. Földrajzi tájékozódás a tanult és gyűjtött tartalmakkal kapcsolatosan.	<i>Természetismeret:</i> a témához kapcsolódó fogalmak, alaprajzok, makettek.

Kulcsfogalmak	Dűlő, utcás falu, völgyfalu, alsófalu, felsőfalu, helységnévtábla, kamra, istálló, pajta, tyúkól, nyári konyha, padlás, kemence, tisztaszoba, szakajtó, rokka, vajköpülő dézsa.

Tematikai egység	Társadalmi élet – Ünnepek és ünnepnapok	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Az egyházi év ünnepei néhány mozzanatának ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az egyházi ünnepek néhány ünnepének részletes megismertetése.	
	Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	Karácsonyfa díszítése hagyományos módon. Újévi köszöntők megtanulása, előadása. Farsangi hagyományok gyűjtése és ábrázolása képtörténetben, farsangi felvonulás rekonstruálása. Böjti tilalmak és ételek megismerése. Húsvéti hiedelmek ábrázolása szituációkban.	<p><i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök, rigmusok, köszöntők.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> karácsonyfadíszek készítése, húsvéti tojásfestés.</p> <p><i>Ének-zene:</i> betlehemes játék.</p>
Kulcsfogalmak	Boróka, pattogatott kukorica, aszalás, jelmez, farsangi fánk, böjt, táncmulatság, harmat, rágcsáló.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Zene és tánc	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Népdalok és táncmotívumok ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Hagyományos néptáncok és népdalok elsajátíttatása. A múlt értékei iránti megbecsülés erősítése.	

Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Hagyományos néptáncok és népdalok megtanulása és előadása. A korábbi generációk értékeinek felfedezése és azok összehasonlítása a mai értékrenddel. Betekintés a népzene hagyományrendszerébe zenei felvételek hallgatása révén.		<i>Ének-zene:</i> népzene, hangszerek. <i>Testnevelés és sport:</i> táncmotívumok.
Kulcsfogalmak	Ritmus, népdal, fúvószenes, trombita, harmonika, hegedű.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Népköltészet, irodalom	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Elemi ismeretek a műfajok jellemzőiről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Lírai, epikus és drámai szövegek megértése; szövegértés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Mesék és mondák olvasása, tartalmának visszaadása. Magyarországi német szerzők műveinek alapvető ismerete.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> költői eszközök, műfajok.
Kulcsfogalmak	Mesealak, antológia, verseskötet, mondagyűjtemény, cím, tartalom.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Nyomtatott és elektronikus sajtó	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	A média gyerekeknek szóló rovatai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A magyarországi német média ifjúsági témáinak megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Magyarországi német média az ifjúság számára: Neue Zeitung mellékletének olvasása. Egy szöveg vagy egy szakasz lényegi elemeinek kiemelése. Unser Bildschirm gyermekműsorainak megtekintése, megbeszélése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Informatika:</i> internet használata.
Kulcsfogalmak	Melléklet, rovat, riport, riporter.	

Kulcsfogalmak	Népcsoport, nemzetiség, többségi nemzet, területek nevei.
---------------	---

A fejlesztés várt eredményei	A tanulók korosztályuknak megfelelő ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Az adott témához információkat gyűjtenek, egy szöveg lényegi információit kiemelik. Magyarország térképén tájékozódnak, történelmi idő kifejezéseket használnak. Alkalmazzák a tanult prezentációs formákat.
------------------------------	---

6. évfolyam

E két évfolyamon egyre nagyobb szerepe van az ismeretközvetítésnek. Ezzel párhuzamosan a kognitív kompetenciák fejlesztése kerül előtérbe: megjelennek olyan témakörök, amelyek az identitás tudatos vállalását készítik elő. Mindemellett a tapasztaláson alapuló tudás továbbra is központi szerepet játszik.

Tematikai egység	Személyes életvitel – Szociális kapcsolatok	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	A rokoni kapcsolatok ismerete. Tágabb rokoni és emberi kapcsolatok megnevezései, jellemzői.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tágabb rokoni és emberi kapcsolatokról megszerzett ismeretek bővítése, elmélyítése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Tágabb rokoni és emberi kapcsolatok megnevezései, jellemzői. Családfa készítése rajzos formában, bemutatása több generációig visszamenően. Kérdések megfogalmazása a témához kapcsolódóan.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.
Kulcsfogalmak	Nagynéni, nagybácsi, unokatestvér, ős, barátság.	

Tematikai egység	Személyes életvitel – Családi ünnepek	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Családi ünnepek megnevezése, a lakodalmi szokásokról eddig tanultak.	
A tematikai egység nevelési-	Lakodalmi népszokásokról tanultak bővítése, elmélyítése.	

fejlesztési céljai		
	Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	Lakodalmi jelenetek, szokások elmesélése és előadása különböző szempontok alapján. Lakodalmi hagyományok felelevenítése, újjáélesztése.	<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.
Kulcsfogalmak	Lakodalom, menyasszony, vőlegény, vőfély, koszorús lány, előkészület, lakodalmi köszöntő, zenekar, esketés.	

Tematikai egység	Iskola, képzés és hivatás – Az iskola régen és ma		Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Tájékozódás az iskolai napirendben.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az iskola, a tanítás rendjének megismertetése a múltban és a mában. A tanulók érdeklődésének felkeltése a múlt, saját gyökereik és a korábbi generációk értékei iránt.		
	Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
	A tanítás rendjének összehasonlítása a maival. Dicséret és szidás formái. Szabályok és jogok a mindennapi életben. Megismerkedés a gót írással. A kapott ismeretek rendszerezése és prezentációja tanóra keretében.	<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a gót írás elhelyezése korban.	
Kulcsfogalmak	Palatábla, irka, tintástüveg, ábécéskönyv, bizonyítvány, büntetés, jutalom.		

Tematikai egység	Iskola, képzés és hivatás – Munka és megélhetés		Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Foglalkozások elnevezéseinek ismerete a családban és a tanuló közvetlen környezetében. Régi mesterségek, nyersanyagok, anyagok, termékek megnevezése. Tevékenységek és a hozzájuk szükséges munkaeszközök megnevezése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A múltra jellemző szakmák megismertetése.		
	Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
	A szakmák feladatkörének tudatosítása. Interjúk és beszélgetések a településen mesteremberek körében, irányított gyűjtőmunka, projektek kivitelezése.	<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.	

A kapott ismeretek rendszerezése és prezentációja tanóra keretében.		Vizuális kultúra: jellemző motívumok rajzolása.
Kulcsfogalmak	Kádár, kőfaragó, fazekas, hordó, sírkő, útszéli kereszt, véső, kalapács, korong, agyag, korsó.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Lakóhely		Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Alapvető ismeretek a településről, az elmúlt tanévben tanultak.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismeretek közvetítése a lakóhelyről, környékéről és a parasztházról. A térbeli tájékozódás fejlesztése.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Faluformák rajzolása. A falu berendezkedése, alaprajz feliratozása. A parasztház helyiségeinek és az udvar épületeinek megnevezése. Berendezési tárgyak és azok használatának megismerése.		Természetismeret: a témához kapcsolódó fogalmak, alaprajzok, makettek.	
Kulcsfogalmak	Dűlő, utcás falu, völgyfalu, alsófalú, felsőfalú, helységnévtábla, kamra, istálló, pajta, tyúkól, nyári konyha, padlás, kemence, tisztaszoba, szakajtó, rokka, vajköpülő dézsa.		

Tematikai egység	Társadalmi élet – Ünnepek és ünnepnapok		Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Az egyházi év ünnepei néhány mozzanatának ismerete.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az egyházi ünnepkör néhány ünnepének részletes megismertetése.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Betekintés egyes ünnepek bibliai hátterébe. Az adott témához információk gyűjtése, a tanultak alkalmazása irányított feladatok és szituációk segítségével. A tanult prezentációs technikák alkalmazása. Hagyományok újjáélesztése.		Német nyelv és irodalom: a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök, rigmusok, köszöntők. Vizuális kultúra: a téma vizuális ábrázolása. Technika, életvitel és gyakorlat:	

		karácsonyfadíszek készítése, húsvéti tojásfestés. <i>Ének-zene:</i> betlehemes játék. <i>Informatika:</i> prezentáció készítése.
Kulcsfogalmak	Boróka, pattogatott kukorica, aszalás, jelmez, farsangi fánk, böjt, táncmulatság, harmat, rágcsáló.	

Tematikai egység	Társadalmi élet – Életmód		Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Alapvető ismeretek a népcsoport életmódjáról.		
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Betekintés nyerése a nemzetiség életébe a hétköznapok és ünnepnapok kapcsán.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Szórakozás: a búcsú népszokásainak felelevenítése. A szerzett ismeretek rendszerezése és bemutatása tanórán. Jelenetek a búcsúból, azok elbeszélése, illetve eljátszása különböző szempontok alapján.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.	
Kulcsfogalmak	Búcsúfa, vásár, vásárfia.		

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Népköltészet, irodalom		Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Elemi ismeretek a műfajok jellemzőiről.		
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Lírai, epikus és drámai szövegek megértése; szövegértés fejlesztése.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Mesék és mondák olvasása, tartalmának visszaadása. Magyarországi német szerzők műveinek alapvető ismerete.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> költői eszközök, műfajok.	
Kulcsfogalmak	Mesealak, antológia, verseskötet, mondagyűjtemény, cím, tartalom.		

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Nyomtatott és elektronikus sajtó		Órakeret 3 óra
------------------	---	--	----------------

Előzetes tudás	A média gyerekeknek szóló rovatai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A magyarországi német média ifjúsági témáinak megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Magyarországi német média az ifjúság számára: Neue Zeitung mellékletének olvasása. Egy szöveg vagy egy szakasz lényegi elemeinek kiemelése. Unser Bildschirm gyermekműsorainak megtekintése, megbeszélése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Informatika:</i> internet használata.
Kulcsfogalmak	Melléklet, rovat, riport, riporter.	

Tematikai egység	Politika és társadalom – Nemzetiség	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Osztálytársak nemzetiségi hovatartozásának ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Alapvető ismeretek nyújtása Magyarország nemzetiségi összetétele kapcsán. Nyitottság más népcsoportokkal szemben.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Magyarország nemzetiségi összetételének megismerése, a hazai népcsoportok elnevezései. A német népcsoport földrajzi elhelyezkedése. Az identitás tudatos vállalásához vezető első lépések.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Természetismeret:</i> térképhasználat.
Kulcsfogalmak	Népcsoport, nemzetiség, többségi nemzet, területek nevei.	

A fejlesztés várt eredményei	A tanulók korosztályuknak megfelelő ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Az adott témához információkat gyűjtenek, egy szöveg lényegi információit kiemelik. Magyarország térképén tájékozódnak, történelmi időkifejezéseket használnak. Alkalmazzák a tanult prezentációs formákat.
------------------------------	--

7. évfolyam

Az előző szakaszokhoz kapcsolódva – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák fejlesztése, megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságának, variabilitásának növelése a feladat ezeken az évfolyamokon.

Tematikai egység	Személyes életvitel – Öltözködés		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A kisgyermek és iskoláskorúak viseletéhez tartozó ruhadarabok és a modern ruházat neveinek ismerete.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A regionális népviselet megjelenési formáinak megismertetése. A nyelvjárási szókinccs fejlesztése feladatok segítségével.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Különböző korosztályok és nemek ruhadarabjainak megismerése a régióban. Jellemző anyagok, motívumok és színek gyűjtése. Ápolás és tárolás feladatainak, eszközeinek megismerése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> motívumok, minták. <i>Kémia:</i> lúgok, keményítők.	
Kulcsfogalmak	Cipő, harisnya, alsószojnya, felsőszojnya, kötény, ing, mellény, vállkendő, gyöngyös fejfedő, nadrág, klumpa, kucsma.		

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Településstruktúra		Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Tájékozódás Magyarország térképén.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési	A németek településtörténetére vonatkozó helyrajzi megjelölések megtanítása.		

céljai		
	Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	Német lakta területek Magyarországon, a területek megnevezései a szakirodalom alapján. Tájékozódás térben és időben.	<i>Földrajz:</i> topográfiai tájékozódás.
Kulcsfogalmak	Ofner Bergland, Schwäbische Türkei, Banat, Batschka, Buchenwald (Bakony).	

Tematikai egység	Társadalmi élet – Étkezés	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Élelmiszerekkel és étkezési szokásokkal kapcsolatos szókincs.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A mindennapok és ünnepek étkezési szokásainak megismertetése, szabályszerűségek felfedeztetése. Szövegértés, lényegkiemelés fejlesztése.	
	Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	Alapanyagok, hozzávalók, étkezési szokások gyűjtése, az információk rendszerezése a téma súlypontjainak megfelelően. Az ünnepi és mindennapi étkezés különbözőségének felfedezése, az okok megkeresése. A heti étrend és ülésrend megszerkesztése. A tartósítás folyamata és sütemények. A jegyzetelés és kiemelés technikájának elsajátítása, fontos információk kiemelése. Mások szóbeli megnyilvánulásainak összefoglalása, a legfontosabb megállapítások kiemelése, valamint állásfoglalás ezekkel kapcsolatban, párbeszédhelyzetekben.	<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Biológia-egészségtan:</i> élelmiszerek, egészséges táplálkozás. <i>Kémia:</i> tartósító anyagok.
Kulcsfogalmak	Ismétlődő étel, húsnap, gombócnap, káposztanap, babnap, savanyítás, befőzés, kelt tészták, fánk.	

Tematikai egység	Társadalmi élet – Családon kívüli privát és társadalmi szervezetek	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Saját tapasztalatok a környezetben működő egyesületekkel kapcsolatban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyesületek, civil szervezetek, magyarországi német szervezetek megismertetése. Információforrások kezelésének gyakoroltatása.	
	Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok

Néhány reprezentatív egyesület, civil szervezet, magyarországi német szervezet tevékenységének megismerése írott és elektronikus sajtó segítségével. A jegyzetelés és kiemelés technikájának elsajátítása, fontos információk kiemelése. Mások szóbeli megnyilvánulásainak összefoglalása, a legfontosabb megállapítások kiemelése, valamint állásfoglalás ezekkel kapcsolatban, párbeszédhelyzetekben.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Informatika:</i> honlapok keresése.
Kulcsfogalmak	Önkormányzat, egyesület, tánccsoport, kórus.	

Tematikai egység	Politika és társadalom – Nemzetiségpolitika		Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Nemzetiségek Magyarországon. Németek által lakott területek.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A német népcsoport mint a hazai nemzetiségek egyike, szerepük megismertetése az ország határain belül és túl. Az identitás tudatos vállalása igényének erősítése. Érdeklődés felkeltése, fenntartása a gyökerek, a német nyelv, kultúrája, helyzete és a nemzetiségpolitika iránt.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények			Kapcsolódási pontok
A nemzetiség jellemzői, nemzetiségek és kisebbségek Európában. A magyarországi németek szimbólumai: himnusz és címer. A magyarországi német intézmények lokális elhelyezkedése és szerepük. Önálló kutatómunka végzése megadott szempontok alapján.			<i>Erkölcstan:</i> identitás fogalma és megjelenési formái.
Kulcsfogalmak	Nemzetiség, népcsoport, szimbólum, himnusz, címer, identitás.		

Tematikai egység	Német nyelv és irodalom – Nyelvjárások		Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Saját nyelvjárási élmények.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A magyarországi német nyelvjárások jellemzőinek megismertetése. A nyelvtudás előnyeinek felismertetése a maguk és népcsoportjuk számára.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények			Kapcsolódási pontok
A magyarországi német nyelvjárások néhány jellemzője autentikus szövegek, illetve hangfelvételek kapcsán. Hasonlóságok, eltérések felfedezése, gyűjtése.			<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi

		kifejezőeszközök.
Kulcsfogalmak	Nyelvjárás, irodalmi nyelv, magánhangzó, mássalhangzó, kettős hangzó.	

Tematikai egység	Német nyelv és irodalom – Magyarországi német irodalom		Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Műfajok jellemzői.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kortárs magyarországi német irodalom néhány művének értelmezése.		
	Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
	A kortárs magyarországi német irodalom néhány lírai és prózai művének megismerése, értelmezése; szövegek megformálása, szerepek alakítása a tartalomnak megfelelően. Szemelvények megtanulása.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> költői eszközök, műértelmezés.	
Kulcsfogalmak	Vers, elbeszélés, ritmus, rím, költői kép, mondanivaló.		

A fejlesztés várt eredményei	A tanulók alapvető ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Ismerik a regionális népviselet megjelenési formáit. Véleményt nyilvánítanak eseményekről és személyekről, az összefüggéseket felismerik, forrásanyagokat olvasnak és megértik azokat. Lírikus és epikus szövegeket a tartalomnak megfelelően előadnak, korosztályuknak megfelelően értelmeznek, Európa térképén térben tájékozódnak, a történelmi eseményeket időben elhelyezik és időszalagon ábrázolják.
------------------------------	---

8. évfolyam

Az előző szakaszokhoz kapcsolódva – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák fejlesztése, megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságának, variabilitásának növelése a feladat ezeken az évfolyamokon.

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Hagyományos mezőgazdaság	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	A mezőgazdasági munkákkal és a parasztudvarral kapcsolatos kifejezések ismerete.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A „paraszti év” feladatainak megismertetése. A nyelvjárási szókinccs fejlesztése feladatok segítségével.	
	Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	Képi és szöveges források feldolgozásával a paraszti év megismerése: nemek szerinti munkamegosztás, a ház körüli munkák, munkálatok a földeken. Betakarítás, szüret. A munka lépései, eszközei, záróünnepek. Vagyoni viszonyok: gazdag-szegény.	<p><i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> társadalmi rétegek.</p> <p><i>Földrajz; biológia-egészségtan:</i> mezőgazdaság, növénytermesztés, állattenyésztés.</p>
Kulcsfogalmak	Évszak, vetés, aratás, betakarítás, kapálás, kaszálás, gereblyezés, hold, hektár.	

Tematikai egység	Társadalmi élet – Életmód	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Alapvető szókinccs a betegségekkel, alternatív gyógyítással kapcsolatban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Gyógymódok megismertetése, életbölcsesek értelmezése, a téli időszak szórakozási lehetőségeinek bemutatása. Szövegértés, lényegkiemelés fejlesztése.	
	Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	Gyógyításra használt eszközök és alkalmazásuk, gyógymódok. Életbölcsesek, paraszti megfigyelések, szabályok. A téli időszak egyetlen szórakozási lehetősége: a fonó. A jegyzetelés és kiemelés technikájának elsajátítása hosszabb lélegzetű szövegek alapján, fontos információk kiemelése. Mások szóbeli megnyilvánulásainak összefoglalása, a legfontosabb megállapítások kiemelése, valamint állásfoglalás ezekkel kapcsolatban, párbeszéd helyzetekben.	<p><i>Biológia-egészségtan:</i> növénygyűjtés és növény meghatározás; betegségek, gyógyítás.</p> <p><i>Földrajz:</i> éghajlat,</p>

		időjárás. Ének-zene: dalok.
Kulcsfogalmak	Babona, javasasszony, főzet, borogatás, gyógynövény, fonás, hímzés, kelengye.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média – A média és hatása		Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Elemi ismeretek a médiáról, a média helye a tanuló életében.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A magyarországi német média megjelenési formáinak és azok információtartalmának megismertetése. Szövegértés fejlesztése.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
A magyarországi német média megjelenési formái: írott és elektronikus sajtó. Vélemény alkotása az olvasott információkról és kommentárokról.		<i>Informatika:</i> internethasználat. <i>Német nyelv és irodalom; magyar nyelv és irodalom:</i> sajtóműfajok.	
Kulcsfogalmak	Rovat, értekezés, vezércikk, kritika.		

Tematikai egység	Politika és társadalom – Településtörténet		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Történelmi ismeretek a középkorról.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A németek betelepülésének története, annak okai és következményei legfontosabb elemeinek felismertetése. Az időbeli tájékozódás fejlesztése.		
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
A korai magyar-német kapcsolatok (11-12. század) szerepe és jelentősége néhány fontosabb elemének megismerése és a németek betelepülésének szakaszai a 18. században: nehézségek, ígéretek. Időbeli és térbeli tájékozódás a témához kapcsolódóan. Térkép és időszalag használata.		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> események és időpontok. <i>Földrajz:</i> területi elhelyezkedés.	
Kulcsfogalmak	Betelepítés, telepes, lovagság, papság, toborzás, kamara, egyház.		

Tematikai egység	Politika és társadalom – Nemzetiségpolitika	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Nemzetiségek Magyarországon. Németek által lakott területek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A német népcsoport mint a hazai nemzetiségek egyike, szerepük megismertetése az ország határain belül és túl. Az identitás tudatos vállalása igényének erősítése. Érdeklődés felkeltése, fenntartása a gyökerek, a németiség nyelve, kultúrája, helyzete és a nemzetiségpolitika iránt.	

Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A nemzetiség jellemzői, nemzetiségek és kisebbségek Európában. A magyarországi németek szimbólumai: himnusz és címer. A magyarországi német intézmények lokális elhelyezkedése és szerepük. Önálló kutatómunka végzése megadott szempontok alapján.	<i>Erkölcstan</i> : identitás fogalma és megjelenési formái.
Kulcsfogalmak	Nemzetiség, népcsoport, szimbólum, himnusz, címer, identitás.

A fejlesztés várt eredményei	A tanulók alapvető ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Ismerik a regionális népviselet megjelenési formáit. Véleményt nyilvánítanak eseményekről és személyekről, az összefüggéseket felismerik, forrásanyagokat olvasnak és megértik azokat. Lírikus és epikus szövegeket a tartalomnak megfelelően előadnak, korosztályuknak megfelelően értelmeznek, Európa térképén térben tájékozódnak, a történelmi eseményeket időben elhelyezik és időszalagon ábrázolják.
------------------------------	---

